

Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministrui
dr. Aurelijui Verygai
Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriui
Povilui Poderskiui

KREIPIMASIS DĖL KALIO JODIDO TABLEČIŲ IŠDAVIMO VILNIAUS MIESTE GYVENANTIEMS JAUNIEMS ASMENIMS

2020-11-03

Vilnius

Vilniaus jaunimo organizacijų sąjunga „Apskritas stalas“ (VJOSAS), Lietuvos medicinos studentų asociacija (LiMSA) ir Vilniaus universiteto Studentų atstovybė (VU SA), atstovaudamos jauniems žmonėms Vilniuje bei Lietuvoje, atsižvelgdamos į susidariusią situaciją dėl kalio jodido tablečių išdavimo Vilniaus mieste gyvenantiems asmenims, kreipiasi į Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministeriją (toliau – Sveikatos apsaugos ministerija) ir Vilniaus miesto savivaldybę (toliau – Savivaldybė).

Remiantis Sveikatos apsaugos ministerijos bei Savivaldybės viešai pateikiama bei prieinama informacija¹, asmenims, kurie šiuo metu yra deklaravę savo gyvenamąją vietą Vilniaus miesto savivaldybės teritorijoje, yra išduodamos nemokamos kalio jodido tabletės. Ši iniciatyva yra viena iš priemonių apsaugoti Lietuvos visuomenę nuo galimų Baltarusijoje veikiančios Astravo atominės elektrinės avarijos padarinių. Reiškiamo susirūpinimą dėl Vilniaus savivaldybės teritorijoje gyvenančių jaunų žmonių (studentų, moksleivių, dirbančių asmenų), kurie nėra deklaravę savo gyvenamosios vietos minimoje teritorijoje ir jų galimybes gauti šią apsaugos priemonę².

Norime pabrėžti, kad Savivaldybės pateiktoje informacijoje nurodoma, jog įvykus nelaimei kalio jodido tabletes itin svarbu suvartoti per kuo trumpesnę laiką, geriausia – per mažiau nei 24 val. iki radioaktyvaus jodo patekimo į organizmą. Su tabletėmis išduodamame informaciniame lape taip pat teigiama, jog kalio jodido vartojimas kitu laiku ar netaisyklingu būdu gali būti neveiksmingas ar net žalingas. Tai parodo, kad preparato įsigijimas ir supažindinimas su jo vartojimu turėtų įvykti kaip įmanoma anksčiau ir paprasčiau. Taip pat pastebėtina, jog įvykus branduolinei avarijai ir kilus visuotinei sumaiščiai, preparato įsigijimas

¹ <https://vilnius.lt/lt/jodas/>

² <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/d2868ce20a6511ebbedbd456d2fb030d?jfwid=q8i88mijv>

ar atsiėmimas taptų komplikuotas, todėl iki tol jo neįsigiję jaunuoliai ir kiti asmenys atsidurtų dar didesniame pavojuje. Be to, jauni asmenys neretu atveju turi itin ribotus finansinius resursus bei yra linkę juos paskirstyti tik tuo metu būtiniems pirkiniams. Tai reiškia, jog kalio jodido tablečių įsigijimas nebūtų prioritetu ribotus finansinius išteklius turinčiam jaunam žmogui.

Pritariame ankstesnei Savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. liepos 31 d. įsakymo Nr. 30-1720/20 baigiamųjų nuostatų 4 ir 5 punktuose siūlytai kalio jodido tablečių išdavimo tvarkai³ ir raginame persvarstyti jos įgyvendinimo galimybę. Taip pat manome, kad jauno žmogaus faktinio gyvenimo Vilniuje įrodymu galėtų būti elektroninis mokinio pažymėjimas, Lietuvos studento pažymėjimas, darbo sutartis ar darbdavio išduota pažyma. Siūlome, kad asmeniui, pateikusiam vieną iš šių dokumentų, vaistininkas išduotų kalio jodido tabletes, o kliento asmens duomenys būtų įrašomi į sistemą išvengiant galimo piktnaudžiavimo ir pakartotinio tablečių atsiėmimo. Tokiu būdu būtų išvengiama poreikio išrašyti elektroninį receptą.

Esame pasirengę bendradarbiauti kuriant visapusiškai apgalvotą ir visoms šalims patogią preparato išdavimo sistemą. Tikime, kad toks Sveikatos apsaugos ministerijos, Savivaldybės ir jaunimo organizacijų bendradarbiavimas gali būti labai prasmingas, o nelaimės atveju – netgi lemiamas ne vienam jaunam žmogui.

Vilniaus jaunimo organizacijų sąjunga „Apskritas stalas“
Pirmininkas

Vidmantas Mitkus

Lietuvos medicinos studentų asociacija (LiMSA)
Prezidentė

Aurelija Martinonytė

Vilniaus universiteto Studentų atstovybė
Prezidentas

Justas Kvedaravičius

³ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/c6378aa2d5bf11ea8f4ce1816a470b26?jfwid=q8i88mijv>